

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/83/2014

Iktatószám: Vj/83-23/2014

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. V. N. egyéni ügyvéd által képviselt **ANIBA-NET Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1154 Budapest, Szerencs utca 172.) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának, valamint az élelmiszerek reklámozására vonatkozó ágazati rendelkezések feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban eljárásban megtartott tárgyalást követően meghozta a következő

h a t á r o z a t o t.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa megállapítja, hogy az ANIBA-NET Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság 2014 májusától 2014. július 22-ig terjedő időszakban jogsértő reklámozást, illetve fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg azáltal, hogy a „Vitanorma Spenót Kapszula articsóka kivonattal és krómmal” elnevezésű étrend-kiegészítő termékével kapcsolatosan gyógyhatás állításokat, valamint a súlycsökkentés elérésre vonatkozó állításokat tett közzé televíziós reklámjában, nyomtatott sajtóhirdetésében és saját honlapján.

Az eljáró versenytanács kötelezi továbbá a ANIBA-NET Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot 1.500.000 Ft (azaz Egymillióöttszázezer Forint) bírság megfizetésére, amelyet a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára köteles megfizetni a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül.

Ha a kötelezett fizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság, az eljárási díj, illetve a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a

felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

INDOKOLÁS

I.

Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2014. október 2-án annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást, hogy az ANIBA-NET Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: eljárás alá vont, ANIBA) súlycsökkentésre utaló állítások alkalmazásával – az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyagösszetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK rendelet (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) előírásaira tekintettel – valószínűsíthetően megsértette az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-a (2) bekezdésének b) pontjában foglaltakat; valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv) 3. §-a (2) bekezdésében foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat; továbbá a gyógyhatásra utaló állítások alkalmazásával valószínűsíthetően megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat, amikor a „Vitanorma Spenót kapszula articsóka kivonattal és krómmal” (a továbbiakban „Vitanorma”) elnevezésű étrend-kiegészítőt
 - olyan reklámállításokkal és képi megjelenítéssel népszerűsítette, amelyek azt sugallják, hogy a kapszula alkalmazásával súlycsökkentés érhető el, illetve az egyes kommunikációs eszközökön kategorikus állításként jelenik meg, azonban nem minden esetben, hanem csak bizonyos feltételek teljesülése esetén volt elérhető a súlycsökkenés, valamint
 - az egyes reklámeszközökön gyógyhatásra utaló állításokkal is népszerűsítette.
2. A versenyfelügyeleti eljárás az eljárás alá vont által a „Vitanorma” megnevezésű étrend-kiegészítőt népszerűsítő a 2014 májusa és 2014. október 2. között alkalmazott kereskedelmi kommunikációkra terjed ki.

II.

Az eljárás alá vont

3. Az eljárás alá vont 2010. óta foglalkozik étrend-kiegészítők és vitaminkészítmények forgalmazásával.
4. Az eljárás alá vont 2013. évi nettó árbevétele 326 409 000 Ft volt.¹
5. A GVH az eljárás alá vonttal szemben korábban nem folytatott versenyfelügyeleti eljárást.

III.

A vizsgálattal érintett termék

¹ Vj/083-004/2014. sz. irat.

6. A „Vitanorma” megnevezésű termék étrend-kiegészítő, melyet az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) 2014. április 24-én 14317/2014. notifikációs számon étrend-kiegészítő készítményként vett nyilvántartásba.²
7. Az étrend-kiegészítő készítmény bejelentéséről szóló OÉTI igazolás szerint:
Bejelentő adatai:	Aniba-Net Kft.
1154 Budapest, Szerencs u. 172.
A termék eredete:	Ország: Magyarország
Előállító neve: Bioextra Zrt.
Termék megnevezése:	Vitanorma Spenót Kapszula articsóka kivonattal és krómmal étrend-kiegészítő kapszula 60 db
Termék besorolása:	étrend-kiegészítő
Termék összetevői csökkenő mennyiségi sorrendben:	Szárított paraj por, articsóka kivonat, zselatin, maltodextrin, talkum, magnézium-sztearát, kolloid szilícium-dioxid, króm (III)-klorid-hexahidrát
Érzékszervi tulajdonságok:	Töltet: zöld színű, a komponensekre jellemző illatú porkeverék. Kapszula: két peremezett félből összeillesztett „0”-es (nullás) méretű, átlátszó kemény zselatin kapszula
Csomagolás, mennyiségi jellemzők:	6X10 db kapszula
8. Az eljárás alá vont a „Vitanorma” étrend-kiegészítőt nagykereskedelmi partnereken (Béres Egészségtár Kft., Phoenix Pharma Zrt., Mediline Kft., Bennovum Kft., Czímer Naturál Kft. és Wellmed Kft.) keresztül – általános keretszerződés révén – értékesíti, továbbá minimális kiskereskedelmi tevékenységet végez saját webáruházán keresztül.
9. A termék **fogyasztói ára** vonatkozásában előadta, hogy arra nincs az eljárás alá vont vállalkozásnak ráhatása, mivel a termék szabadárú és a nagykereskedőktől vásárló kiskereskedők maguk szabják meg az áraikat.³ Az eljárás alá vont honlapján⁴ ugyanakkor azon információ szerepel, hogy a terméknek **3.370 Ft** a fogyasztói ára.
10. Az Aniba-Net Kft.-nek a „Vitanorma” megnevezésű étrend-kiegészítő termék értékesítéséből a vizsgált időszakban összesen [üzleti titok] Ft nettó árbevétele származott.⁵

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

² Vj/083-002/2014. sz. irat 4. sz. melléklet.

³ A Vj/83-9/2014. számú irat tartalmazza.

⁴ <http://www.vitanorma.hu/webaruhaz/spenot-kapszula-articsoka-kivonattal-es-krommal/>

⁵ A nettó árbevétel vonatkozásában a Vj/83-9/2014. számú feljegyzés tartalmaz további információt.

11. Az eljárás alá vont a vizsgálattal érintett időszakban, 2014. június 5. és 2014. október 2. között a nyomtatott sajtóbeli és televíziós reklámokkal, valamint saját honlapján népszerűsítette a „Vitanorma” étrend-kiegészítőt.
12. Az eljárás alá vont az eljárással érintett időszakban többféleképpen adott tájékoztatást a „Vitanorma” étrend-kiegészítő egészségre hatásával, illetve gyógyhatásával kapcsolatosan:

Egészségre vonatkozó hatás	
Megjelenések dátuma, helye, megjelenések száma	Kommunikáció fő üzenete
2014.06.16.-2014.07.22., M1 – Balatoni Nyár	Vitanorma Spenótkapszula A zöld diéta szerelmeseinek Képi megjelenítés: egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható.
2014.06.29-2017.07.10. Blikk Napilap 11 megjelenés	Vitanorma Diétázzon a Vitanormával! Spenót kapszula articsóka kivonattal és krómmal Képi megjelenítés: egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható.
2014.06.05., 2014.07.03. Blikk Napilap – Popeye kedvence! 2 alkalom	Diétázzon a Vitanormával! Spenót kapszula articsóka kivonattal és krómmal Képi megjelenítés: egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható.
2014.06.12., 2014.06.26., 2014. 07.10. Blikk Napilap – Zöld diéta! 3 alkalom	...a spenót segít lebontani a szénhidrátokat, hogy a kiegyensúlyozott étrend mellett könnyebben beindítsd a fogyást. Képi megjelenítés: egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható.
www.vitanorma.eu Megjelenés folyamatos	spenótdiétával eredményes és tartós fogyást érhetünk el.

Gyógyhatás állítások

Megjelenések dátuma, helye, alkalmak száma	Kommunikáció fő üzenete
<p>2014.06.12., 2014.06.26., 2014. 07.10.</p> <p>Blikk Napilap – Zöld diéta!</p> <p>3 alkalom</p>	<p>...a spenót kivonatai lassítják a gyomorrák sejtek sejtosztódását.</p> <p>A rendszeres parajt fogyasztó nők között kimutathatóan alacsonyabb volt a mellrák előfordulásának aránya.</p> <p>Képi megjelenítés: egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható.</p>

13. A kereskedelmi kommunikáció teljes szövegét jelen határozat1. számú melléklete, a kereskedelmi kommunikáció költségeire vonatkozó részletes adatokat jelen határozat2. számú melléklete, valamint a Vj/083-002/2014. sz. irat 3. pontja és 1. számú melléklete tartalmazza.
14. Az eljárás alá vont [üzleti titok] Ft-ot fordított az általa forgalmazott Vitanorma Spenót kapszula termék népszerűsítésére szolgáló kommunikációs eszközök előállítására és terjesztésére a vizsgált időszak alatt.⁶

V.

Az eljárás alá vont előadása

15. Az eljárás alá vont előadta, nem ért egyet azzal, hogy fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított volna meg, sem azzal, hogy a vállalkozás megsértette volna az élelmiszerek reklámozására vonatkozó ágazati rendelkezéseket. Ahogy azt az European Food Safety Authority (a továbbiakban: EFSA) is rögzíti, az articsóka támogatja a súlycsökkenést és egyben méregtelenít is. Továbbá a króm hozzájárul a normál makrotápanyagok anyagcseréjéhez és a normál vércukorszint fenntartásához. Mindkét elem szerepel a Vitanorma spenót kapszula összetevői között, ezzel pedig nagyban hozzájárulnak a súlycsökkenés eléréséhez.⁷
16. Az eljárás alá vont előadta továbbá, hogy jóhiszeműen járt el, az általa megbízott újságíró állította össze a hirdetések anyagait a megküldött tudományos kutatásokra alapozva.⁸
17. Az eljárás alá vont az alábbi hiperlinkeken elhelyezett kutatások eredményeire hivatkozott kereskedelmi kommunikációban foglalt állításainak alátámasztására⁹:

<http://nourishandrevive.com/category/spinach/>

<http://nourishandrevive.com/tag/spinach-2/>

<http://foodforbreastcancer.com/foods/spinach>

<http://whfoods.com/genpage.php?tname=foodspice&dbid=43>

<http://zolditalok.drthanyi.hu/cikk/spenottal-a-rak-ellen>

⁶ Vj/83-2/2014. számú irat 3. pontja és 1. számú melléklete tartalmazza.

⁷ Vj/083-002/2014. sz. irat 8. pont.

⁸ Vj/083-003/2014. sz., irat 7. pont.

⁹ Vj/083-003/2014. sz. irat 5. pont.

18. A fenti hiperlinkeken elhelyezett cikkek lényegi tartalma az alábbiakban foglalható össze:

<p>http://nourishandrevive.com/category/spinach/</p>	<p>A cikk a spenót gyulladáscsökkentő és rákellenes hatásairól ír.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kutatások bizonyították, hogy a spenótkivonat lassítja a gyomorrák sejtek sejtosztódását, valamint csökkenti a bőrrákot. A 80-as években New England-ben egy kutatás bizonyította a paraj jótékony hatását a mellrákra. <p>A cikk kiemeli a spenót antioxidáns hatását, valamint a K-Vitamin tartalmának köszönhetően a csontokra gyakorolt pozitív tulajdonságát.</p>
<p>http://nourishandrevive.com/tag/spinach-2/</p>	<p>A cikk a spenót gyulladáscsökkentő és rákellenes hatásairól ír.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kutatások bizonyították, hogy a spenótkivonat lassítja a gyomorrák sejtek sejtosztódását, valamint csökkenti a bőrrákot. A 80-as években New England-ben egy kutatás bizonyította a paraj jótékony hatását a mellrákra. <p>A cikk kiemeli a spenót antioxidáns hatását, valamint a K-Vitamin tartalmának köszönhetően a csontokra gyakorolt pozitív tulajdonságát.</p>
<p>http://foodforbreastcancer.com/foods/spinach</p>	<p>A cikk ismerteti a spenót alkotóelemeit.</p> <p>A cikk szerint kutatások igazolták, hogy a spenót fogyasztása hatással van egy sor rákos megbetegedés megelőzésében.</p> <p>A cikk kiemeli a paraj jótékony hatását a mellrákra.</p>
<p>http://whfoods.com/genpage.php?tname=foodspice&dbid=43</p>	<p>A cikk kiemeli a spenót C-vitamin tartalmát és annak kedvező hatásait.</p> <p>A cikk utal arra, hogy a spenót fogyasztása kedvező szerepet játszik a prosztatatarák kialakulásának megelőzésében.</p> <p>A cikk a spenót gyulladáscsökkentő és rákellenes hatásairól ír. Kutatások bizonyították, hogy a spenótkivonat lassítja a gyomorrák sejtek sejtosztódását, valamint csökkenti a bőrrákot. A 80-as években New England-ben egy kutatás bizonyította a paraj jótékony hatását a mellrákra. A cikk kiemeli a spenót antioxidáns hatását, valamint a Vitamin K tartalmának köszönhetően a csontokra gyakorolt pozitív tulajdonságát.</p>
<p>http://zolditalok.drthanyi.hu/cikk/spenottal-arak-ellen</p>	<p>A cikk utal arra, hogy a spenót fogyasztásával csökkentették a vastagbélrák kialakulását egereknél.</p>

19. Az eljárás alá vont vállalkozás hivatkozott továbbá¹⁰ az ún. EFSA listán szereplő alábbi állításokra:

- (1) ...articsókával, mely támogatja a súlycsökkentést és méregtelenítést.
- (2) ...krómmal, mely hozzájárul a normál makrotápanyagok anyagcseréjéhez és a normál vércukorszint fenntartásához.

20. A GVH felhívta¹¹ az eljárás alá vontat, hogy pontosan jelölje meg, hogy az egyes, kereskedelmi kommunikációban megjelenő állítások melyik, EFSA által elbírált állításon

¹⁰ Vj/083-002/2014. sz. irat 7. sz. melléklet.

¹¹ Vj/083-007/2014. sz. irat.

alapulnak, valamint arra, hogy jelölje meg valamennyi állítás vonatkozásában, hogy az Európai Bizottság az átmeneti időszakot követően mely állítások alkalmazását hagyta jóvá.

21. Az eljárás alá vont nyilatkozatában¹² a króm összetevővel kapcsolatban hivatkozott a 432/2012 EK rendeletre, az articsóka vonatkozásában viszont olyan állításokra, melyek az EU konszolidált listán „non-authorised”¹³ (nem engedélyezett) státusszal szerepelnek. A spenót vonatkozásában nem jelölt meg állítást.

Az eljárás alá vont nyilatkozatában hivatkozott arra, hogy a termékén olyan állításokat használt, melyeket más konkurens termékeknél is használnak.

22. A tárgyaláson, illetve ott benyújtott észrevételeiben az eljárás alá vont úgy nyilatkozott, hogy a kommunikációjában használt gyógyhatás állításokkal kapcsolatban nem tud érdemi védekezést előterjeszteni, az egészségre ható állításokkal kapcsolatban pedig megismételte korábbi előadásait.

Utalt arra is, hogy álláspontja szerint a krómnak a makroanyagok normál anyagcseréjében betöltött szerepe idézi elő a fogyást és a króm hozzájárul a normál vércukorszint fenntartásához is.

23. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjában foglaltakkal kapcsolatban előadta, hogy álláspontja szerint további bírságenyhítő körülmények is figyelembe vehetők az esetben, így az eljárás során tanúsított együttműködése, az a tény, hogy az első kifogás után a termék gyártását, forgalmazását és minden reklámozását (beleértve a saját honlapját is) leállította, a cég regisztrálva van a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál (NÉBIH-nél) és minden felügyeleti díjat megfizetett, a reklám rövid és ritka megjelenései miatt kevés számú elérés volt realizálható, más által is alkalmazott állításokat használt, valamint hogy korábban semmilyen versenyjogi jogsértést nem követett el.

Kérte továbbá – esetleges bírság kiszabása esetére – részletfizetés engedélyezését, tekintettel arra, hogy egy nagyszámú bírság egyösszegű megfizetése ellehetetlenítené a társaság további működését.

VI.

Jogi háttér

24. Az **Fttv.** 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. A (2) bekezdés értelmében az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint. A (4) bekezdés alapján külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő.

25. Az **Fttv.** 2. §-ának

¹² Vj/083-009/2014. sz. irat 1. pont.

¹³ Vj/083-008/2014 sz. irat, EFSA lista (kivonat)

a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,

c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,

d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,

e) pont kimondja, hogy a kereskedelmi kommunikáció a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől

h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

26. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,

a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és

b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

27. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

28. Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely az áru lényeges jellemzőiről valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

29. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

30. Az **Éltv.** mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
31. Az **Éltv.** 10. §-ának (2) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót
- a) az élelmiszer tulajdonságai - így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja - tekintetében,
 - b) azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,
 - c) annak állításával vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.
32. Az **Éltv.** 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.
33. Az **Éltv.** 10. §-ának (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
34. Az **Éltv.** 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az **Fttv.** alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
35. Az **Éltv.** 77. §-a (2) bekezdésének i) pontja rögzíti, hogy az **Éltv.** - a végrehajtására kiadott jogszabályokkal együtt – egyebek között az Európai Parlament és a Tanács 2000/13/EK irányelvének való megfelelést szolgálja.
36. A **37/2004 (IV. 26.) ESzCsM rendelet** szerint étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tabletták, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiség adagolására).
37. Az étrend-kiegészítőkről szóló **37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet** 6. § (2) bekezdése kimondja, hogy étrend-kiegészítő reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
38. Az **Európai Parlament és a Tanácsnak** élelmiszerek címkézésére, kiszerezésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2000/13/EK irányelve 2. cikkének (1) bekezdése és ugyanezen cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében az élelmiszer reklámjai
- a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen

- i. az élelmiszer jellemzői, és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében,
- ii. az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik;
- iii. annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik, holott minden hasonló élelmiszer rendelkezik ilyen jellemzőkkel,

b) a speciális élelmezési célokra szánt természetes ásványvizekre és élelmiszerekre vonatkozó közösségi rendelkezésekre figyelemmel nem ruházhatnak fel élelmiszereket emberi betegségek megelőzésének, kezelésének vagy gyógyításának tulajdonságával, és ilyen tulajdonságokra nem is hivatkozhatnak.

39. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló **1924/2006/EK rendelet** (a továbbiakban EK-R) preambuluma (3) és (4) pontja értelmében

- az általános jelölési előírásokat az élelmiszerek címkézésére, kiszerezésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazza. A 2000/13/EK irányelv általános jelleggel megtiltja a vásárló félrevezetésére alkalmas, illetve az élelmiszernek gyógyító hatást tulajdonító információk használatát. Az EK-R -nek ki kell egészítenie a 2000/13/EK irányelvben szereplő általános elveket, valamint a fogyasztók számára ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek tekintetében egyedi rendelkezéseket kell, hogy meghatározzon a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások használatát illetően,
- az EK-R-et kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.

40. Az EK-R 2. cikke (2) bekezdésének 4., 5. és 6. pontja szerint

4. „tápanyag-összetételre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különös kedvező tulajdonságokkal rendelkezik:

- a) azon energia (kalóriaérték) következtében, amelyet
 - i. tartalmaz
 - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
 - iii. nem tartalmaz, és/vagy
- b) azon tápanyagok vagy egyéb anyagok következtében, amelyeket
 - i. tartalmaz
 - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
 - iii. nem tartalmaz,

5. „egészségre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van,

6. „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy

valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét.

41. Az EK-R 3. cikke rögzíti, hogy

- a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek a rendelet előírásainak,
- a 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása egyebek között [a) pont] nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő.

42. Az állítások tudományos alátámasztása kapcsán az EK-R 6. cikke rögzíti, hogy

- (1) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani,
- (2) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell,
- (3) a tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az élelmiszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be a rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.

43. Az EK-R 8. cikkének (1) bekezdése szerint a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazása csak akkor megengedett, ha azok szerepelnek a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások és az ezekre vonatkozó feltételekről szóló mellékletben található felsorolásban, és megfelelnek a rendeletben meghatározott feltételeknek. A 10. cikk (1) bekezdése alapján tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve

- ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és
- ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

44. Az EK-R 12. cikkének b) pontja szerint nem engedhető meg azon egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, amelyek a súlycsökkenés ütemére vagy mértékére utalnak.

45. Az EK-R 13. cikke értelmében a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:

a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy

b) pszichés állapot és magatartás; vagy

c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán,

amennyiben

i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak;

és

ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

46. Az EK-R 13. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottság a Hatósággal folytatott konzultációt követően legkésőbb 2010. január 31-ig a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően elfogadja az engedélyezett állítások (1) bekezdésben említett közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt.
47. Az EK-R 28. cikkének (5) és (6) bekezdésében rögzített átmeneti intézkedések szerint
- a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat - a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül - a 1924/2006/EK rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek a 1924/2006/EK rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek,
 - a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjától és a 14. cikktől eltérő, egészségre vonatkozó állításokra, amelyeket a nemzeti rendelkezéseknek megfelelően a 1924/2006/EK rendelet hatálybalépésének időpontja előtt alkalmaztak, a következők vonatkoznak:
 - i. azon egészségre vonatkozó állításokat, amelyeket valamely tagállam értékelt és engedélyezett, a következők szerint kell engedélyezni:
 1. a tagállamok legkésőbb 2008. január 31-ig közlik a Bizottsággal ezen állításokat, az állítást alátámasztó tudományos adatok értékelését tartalmazó jelentéssel együtt;
 2. a hatósággal folytatott konzultációt követően, a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően a Bizottság határozatot fogad el az ily módon engedélyezett egészségre vonatkozó állításokról.

Az ilyen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állításokat a határozat elfogadását követően hat hónapig még lehet alkalmazni;
 - ii. azon egészségre vonatkozó állítások, amelyeket a tagállamok nem értékelték és nem engedélyeztek, tovább alkalmazhatók, feltéve, hogy a 1924/2006/EK rendelet szerint kérelmet nyújtanak be 2008. január 19. előtt; az ezen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állítások tovább alkalmazhatók a 1924/2006/EK rendelet 17. cikkének (3) bekezdése szerinti határozat meghozatalát követő hat hónapig.
48. A nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló 432/2012/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 432/2012/EK rendelet) 1. cikke kimondja, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségre vonatkozó állítások listáját az EK-R 13. cikkének (3) bekezdésében említett listáját e rendelet melléklete tartalmazza.
49. A 432/2012/EK rendelet 7. cikke szerint a Hatóság több, egészségre vonatkozó állítás esetében arra a következtetésre jutott, hogy ok-okozati összefüggés állapítható meg egy adott élelmiszercsoport, élelmiszer vagy annak valamely alkotóeleme és az állított hatás között. Azon egészségre vonatkozó állításokat, amelyekre e megállapítások vonatkoznak, és amelyek megfelelnek az EK-R-ben foglalt követelményeknek, engedélyezni kell az EK-R 13. cikkének (3) bekezdése szerint, továbbá fel kell venni az egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások listájára.
50. A 432/2012/EK rendelet 13. cikke szerint rendelet a hatálybalépésétől számított hat hónap elteltével alkalmazandó annak érdekében, hogy az élelmiszer-ipari vállalkozók alkalmazkodni tudjanak a követelményeihez, többek között azon egészségre vonatkozó állításoknak az EK-R 10. cikkének (1) bekezdése szerinti tilalmához, amelyeket a Hatóság már értékelt, a Bizottság pedig már mérlegelt.

51. A **Tpvt.** 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja és k) alapján az eljáró versenytanács határozatában e) megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, és k) bírságot szabhat ki.

A Tpvt. 76. §-a (1b) A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet.

A Tpvt. 76. §-a (2) A bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevételt a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. Ha a vállalkozás működési ideje az adott évben egy évnél rövidebb, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Ha a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételről nem áll rendelkezésre hiteles adat, az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó. Beszámolóval nem rendelkező, újonnan alapított vállalkozás esetében az eljárás megindításának évére vonatkozó üzleti tervet, ennek hiányában a vállalkozás által a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács felhívására közölt, a számvitelről szóló törvénynek a közbenső mérleg készítésére vonatkozó szabályai szerint az eljárás megindításának napjával mint fordulónappal kiszámított nettó árbevételt kell figyelembe venni. A nettó árbevétel számítására egyebekben megfelelően alkalmazni kell a 24. § (3) bekezdését és a 27. § (7) bekezdését.

A Tpvt. 76. §-a (3) A bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

52. A Tpvt. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpvt. eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni meghatározott kivételekkel. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tpvt. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.

VII.

Jogi keretek

A GVH hatásköre és illetékessége

53. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.

54. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a kereskedelmi gyakorlat

országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül, illetve országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg.

55. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértése esetén is a gazdasági verseny Fttv. szerinti érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni, amely az előzőekben kifejtettek szerint már megállapításra került, s így a GVH hatásköre a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. vonatkozásában is fennáll.
56. Az eljáró versenytanács megállapította a GVH hatáskörének jelen ügybeni fennállását. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy a kereskedelmi gyakorlat országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón (M1) és országos terjesztésű napilapon (Blikk) keresztül valósult meg [Fttv. 11. § (2) bekezdés a) és b) pont].
57. A GVH illetékessége az ország egész területére kiterjed a Tpv. 46. §-a alapján.

Az eljárás tárgya

58. A jelen eljárás tárgya annak elbírálása, hogy az eljárás alá vont a vizsgált időszakban az érintett étrend-kiegészítő (élelmiszer) terméket az ágazati, illetve az általános reklámozási szabályoknak, kereteknek megfelelően reklámozta-e, amikor az általa forgalmazott „Vitanorma” étrend-kiegészítő termékkel kapcsolatosan különböző kommunikációs eszközökön azt állította, hogy a termék használatával a gyomorrák sejtek szaporodásának sejtosztódása lassítható, a mellrák kialakulásának esélye alacsonyabb, valamint használatával testsúlycsökkenés érhető el.
59. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, amely azon elvárást is magában foglalja, hogy a vállalkozásnak magáról vagy termékeinek lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen.
60. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. 3. §-ának (2)-(4) bekezdései értelmében egy kereskedelmi gyakorlat három esetben minősülhet tisztességtelennek:
- ha az adott kereskedelmi gyakorlat szerepel az Fttv. mellékletében (az ún. „feketelistán”), vagy
 - ha a kereskedelmi gyakorlat (aktív módon vagy mulasztás révén) megtévesztő vagy agresszív, teljesítve a 6. - 8. §-okban szabályozott feltételeket, vagy
 - ha teljesülnek az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében rögzített feltételek.
61. A szabályozás logikájából (generális-speciális viszony) adódóan mindig azon tényállási elemeket kell vizsgálni, amelyeknek a magatartás különösen megfeleltethető, az általánosabb tényállási elemeket nem, hiszen azokat a jogalkotó megvalósultnak tekinti.
62. A jelen ügyben vizsgált állítások mind az emberi szervezetre irányuló hatásokkal kapcsolatosak, azonban eltérnek abból a szempontból, hogy azok a szervezet milyen állapotára vonatkoznak.

Az egészségre gyakorolt hatás-állítások azt sugallják a fogyasztónak, hogy a termék fogyasztása és az egészség között összefüggés van, de nem állítják azt, hogy a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei

gyógyítására. Az egészségre gyakorolt jótékony hatása annak a terméknek van, amely kedvező hatást képes gyakorolni az életműködés zavartalanságára, az egészségre.

A gyógyítás az egészség helyreállítását célzó tevékenység, az ilyen tartalommal ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Gyógyhatásnak minősül tehát a drasztikus, nem egészségvédő és megelőző, hanem a normál egészségi állapothoz való visszatérést biztosító, egészség-helyreállító hatás¹⁴.

63. Amennyiben egy állítás gyógyhatásra vonatkozik, úgy a kereskedelmi gyakorlat az Fttv. mellékletének 17. pontja körében értékelendő. Amennyiben a kereskedelmi gyakorlat nem gyógyhatásra vonatkozik, de egyébként az egészségre vonatkozó állításként értelmezendő, az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja körében ítélandó meg.
64. A vizsgálattal érintett termék étrend-kiegészítő, így alapvetően az ágazati szabályok határozzák meg a reklámozás kereteit.
65. Az Fttv. 14. §-a rögzíti, hogy ha a vállalkozás a hatóság felhívására a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát nem igazolja, akkor ezt úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak.
66. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát tehát a vállalkozás köteles igazolni. Az élelmiszerek esetében adott termék gyógyhatására vagy egészségre vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel ezen szabályok alapvetően befolyásolják, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszerek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani, s így az erre irányuló bizonyítási kísérlet, a vállalkozás által beterjesztett bizonyítékok a GVH eljárása szempontjából nem bírnak relevanciával.

A kereskedelmi gyakorlat címzettjei

67. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.
68. Jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált termékkel kapcsolatosan megállapítható, hogy érintett minden olyan fogyasztó, aki testsúlyfelesleg következtében fogyni szeretne. Érintettek továbbá a női fogyasztók, akik a mellrák kialakulásának megelőzésére keresnek

¹⁴ Föv. Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12., Vj-103/2003.

segítséget, valamint érintett fogyasztónak minősülnek a (gyomor)rákos megbetegedésben szenvedők. Mivel

- a túlsúlyos emberek,
- a (gyomor)rákban szenvedők, valamint
- a mellrák megelőzésében érintett nők

egy átlagos fogyasztónál lényegesen többet hajlandóak megtenni a problémáik orvoslásáért és ennek következtében sérülékenyebbek is, ezért kiszolgáltatott helyzetben vannak és a kívánt cél érdekében akár anyagi lehetőségeiket meghaladó kiadásokat is hajlandóak vállalni. Ezért az eljáró versenytanács szerint a Spenót Kapszula kapcsán az érintett fogyasztók valamely fizikai fogyatkozásuk miatt sérülékenyebbeknek tekinthetők az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdése alapján. (Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a fogyni vágyó fogyasztóknak csak egy része tekinthető sérülékenynek, mivel a csoport másik része ténylegesen csak divat, vagy egyéb nem egészségügyi okból tekinti fontosnak a testsúlyának csökkentését.)

69. Tekintettel arra, hogy a fogyni vágyók nem mind tekinthetők sérülékeny fogyasztóknak, így a célzott fogyasztók egy része esetében elmondható, hogy azok átlagosan, ésszerűen eljáró fogyasztók.

Az „ésszerűség” kapcsán kiemelendő ugyanakkor, hogy

- a fogyasztótól az „ésszerű tájékozódás” körében nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a kereskedelmi kommunikációkban szereplő információ helytállóságát. A kereskedelmi kommunikációk egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínálnak, s a fogyasztó – számára költségmegtakarítást eredményezően – valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, törtéjék az bármilyen formában,
- az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a kereskedelmi kommunikációk által nyújtott tájékoztatásban, a vállalkozás szavahihetőségében, hanem a kereskedelmi kommunikációkat egy ésszerűen költséghatékony tájékozási folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli. Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy az ésszerű magatartásnak is vannak korlátai, mert a nyilvánvalóan alaptalan, vagy hibás állítások felismerése és értékelése elvárható az ésszerűen eljáró fogyasztótól.

Ügyleti döntés

70. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészségét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Kifogásolható már önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, hiszen így a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára.

71. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Általában jogsértést eredményez, ha ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat, így különösen egy tisztességtelen reklám.

Az eljárás alá vont felelőssége

72. Az Fttv. 9. §-a alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll, abban az esetben is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.
73. Az Fttv. tehát az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának. Az Fttv. értelmében elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelynek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekében áll.
74. Az eljárás alá vontnak a „Vitanorma” étrend-kiegészítőből árbevétele származott, ezért a reklámozása az eljárás alá vont közvetlen érdekében állt. Ennek fényében a vizsgált kereskedelmi gyakorlatokért az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdésére, az abban megjelenített érdek-elvre figyelemmel felelősséggel tartozik.

VIII.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat jogi értékelése

A./ Az alkalmazott gyógyhatás állítások értékelése

75. Az eljárás alá vont a Blikk című újságban megjelentetett hirdetéseiben a következő állításokat tette közzé:
- „Több kísérletben alkalmaztak spenótkivonatokat különböző daganatos sejtek kezelésére és bebizonyították, hogy a spenót kivonatai lassítják a gyomorrák sejtek sejtosztódását. A 80-as években New England-ben a mellrák és a spenótfogyasztás közötti összefüggést keresték egy kísérletben.
- A rendszeres parajt fogyasztó nők között kimutathatóan alacsonyabb volt a mellrák előfordulásának aránya.”
76. A vizsgált termék élelmiszer volta miatt az ágazati jogszabályi rendelkezésekre tekintettel azon állítások, valamint állításnak minősülő képi elemek, melyek gyógyhatást tulajdonítanak a terméknek, minden további bizonyítás nélkül jogsértőnek minősülnek, tartalmuk valóságától függetlenül.
77. A nyomtatott sajtóban közzétett (Blikk Napilap Zöld diéta) – az érintett termék mellett megjelenített, annak elnevezése és összetétele miatt a termékhez is kapcsolódó – állítások, mely szerint „a spenót kivonatai lassítják a gyomorrák sejtek sejtosztódását”, valamint a „rendszeres parajt fogyasztó nők között kimutathatóan alacsonyabb volt a mellrák előfordulásának aránya” azt a benyomást keltik a fogyasztóban, hogy a „Vitanorma” megnevezésű étrend-kiegészítő terméknek gyógyhatása van, hiszen gyomorrák esetén lassíthatja a sejtek osztódását, valamint megelőzhető vele a mellrák kialakulása.
78. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése – figyelemmel az Éltv. 10. §-a (4) bekezdésében foglalt rendelkezésre – egyértelműen kimondja, hogy élelmiszerre vonatkozó reklámban tilos (ha jogszabály, vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik) az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére

vonatkozó tulajdonságokat tulajdonítani, illetve a reklám nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.

79. Az Éltv.-n túl az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet 6. § (2) bekezdése is kimondja, hogy étrend-kiegészítő reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
80. Mind az Éltv.-ben, mind az ESzCsM rendeletben lefektetett tilalom független attól, hogy a hatás valós-e vagy sem, illetve, hogy a reklámozó milyen bizonyítékkal rendelkezik állítása igazolása tekintetében, ezért az eljárás alá vont által becsatolt dokumentumokat bizonyítékként elfogadni nem lehetett.
81. A fentiekben kifejtett érvek alapján az eljáró versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont vállalkozás magatartása azáltal, hogy a „Vitanorma” megnevezésű étrend-kiegészítő terméknek a fent felsorolt kifogásolt állítások révén gyógyhatást tulajdonított a 2014.06.12-én, 2014.06.26-án és 2014. 07.10-én a Blikk Napilapban megjelent hirdetéseiben megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt tilalmat.

B./ Az alkalmazott egészségre vonatkozó állítások értékelése

82. Az eljárás alá vont a Blikk című újságban megjelentetett hirdetéseiben a következő állításokat tette közzé:

„A spenót, mint a legtöbb zöldség, nagyon gazdag élelmi rostokban, amelyek átmosják a bélrendszert, megszabadítanak a lerakódott salakanyagoktól, így nem csak az anyagcserét teszik gyorsabbá és hatékonyabbá, de a puffadást is megszüntethetik. A spenót nagyon gazdag magnéziumban és kalciumban, ez a két ásványi anyag pedig egyaránt elengedhetetlen ahhoz, hogy a szervezeted természetes zsírbontó üzeme megfelelően működjön. Mivel jócskán akad benne foszfor is, a spenót segít lebontani a szénhidrátokat, hogy a kiegyensúlyozott étrend mellett könnyebben beindítsd a fogyást.”

83. A fogyasztó számára ezen nyomtatott sajtóban (Blikk Napilap Zöld diéta) és saját honlapján megjelent állítás azt az üzenetet közvetítette, hogy a „Vitanorma” étrend-kiegészítő szedésével a spenót jótékony hatásai révén (pl. segít lebontani a szénhidrátokat) testsúlycsökkenést érhető el.
84. Az eljárás alá vont hivatkozott az EFSA listán az alábbi állításokra:
- krómmal, mely hozzájárul a normál makrotápanyagok anyagcseréjéhez és a normál vércukorszint fenntartásához, illetve
 - articsókával, mely támogatja a súlycsökkentést és méregtelenítést.
85. Az EFSA listán való megjelenés azonban még nem jelenti az engedélyezett állításokat. Az eljárás alá vont vállalkozás nyilatkozatában¹⁵ az étrendkiegészítő dobozán szereplő króm összetétel vonatkozásában hivatkozott a 432/2012 EK rendeletre, az articsóka vonatkozásában viszont olyan állításokra, melyek az EU konszolidált listán „non-authorised” (nem engedélyezett) státusszal szerepelnek. A spenót vonatkozásában nem jelölt meg állítást.
86. A 432/2012/EK rendelet a vizsgált étrend-kiegészítő króm összetevője vonatkozásában az alábbiakat tartalmazza:

¹⁵ Vj/83-9/2014. számú irat 1. pontja tartalmazza.

<i>Tápanyag, anyag, élelmiszer vagy élelmiszercsoport</i>	<i>Allítás</i>	<i>Az állítás alkalmazásának feltételei</i>	<i>EFSA Journal száma</i>	<i>Az EFSA-értékelésre megküldött konszolidált listán szereplő, vonatkozó bejegyzés száma</i>
Króm	A króm részt vesz a makrotápanyagok normál anyagszerjében	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]- ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” legalább három vegyértékű króm-forrás.	2010;8(10):17 32	260, 401, 4665, 4666, 4667
Króm	A króm hozzájárul a normál vércukorszint fenntartásához.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]- ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” legalább három vegyértékű króm-forrás.	2010;8(10):17 32 2011;9(6):220 3	262, 4667 4698

87. A GVH az „EU Register on nutrition and health claims” segítségével megállapította, hogy nincsenek hivatalosan jóváhagyott egészségre ható állítások a spenót és articsóka tekintetében. E lista a spenót és articsóka vonatkozásában valamennyi állítást „non-authorised” státusszal tartalmazza.¹⁶ Megállapítást nyert, hogy a „Vitanorma” megnevezésű étrend-kiegészítő csomagolásán az eljárás alá vont feltünteti, hogy a termék mekkora mennyiségű krómot („króm III. klorid hexahidrát”-ot) tartalmaz.
88. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyanakkor a kereskedelmi kommunikációban feltüntetett egészségre ható állítás megítélésénél irreleváns a termék króm összetevőjére vonatkozó állítás jogszerű alkalmazásának vizsgálata, mivel az eljárás alá vont vállalkozás által közzétett egészségre ható állításokban a spenót testsúlycsökkentésre gyakorolt kedvező hatását ismerteti a krómtartalomtól függetlenül. Továbbá, ettől függetlenül, az eljárás alá vont azt sem igazolta, hogy az adott termék legalább három vegyértékű króm-forrás lenne, ami az állítás alkalmazásának további (mennyiségi, összetételi) feltétele.
89. Az eljáró versenytanács a hivatkozott lista ellenőrzését követően a fentiekre is tekintettel megállapította, hogy az eljárás alá vont által közzétett „...a spenót segít lebontani a szénhidrátokat, hogy a kiegyensúlyozott étrend mellett könnyebben beindítsd a fogyást”, valamint a „spenódiétával eredményes és tartós fogyást érhetünk el” állítások nem felelnek meg a vonatkozó uniós szabályozásnak.
90. Az eljárás alá vont fentiekben ismertetett magatartásával 2014.06.12-én, 2014.06.26-án és 2014. 07.10-én a Blikk Napilapban megjelent hirdetéseivel megsértette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját, valamint az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

¹⁶ A Vj/83-8/2013. számú feljegyzés tartalmazza az EFSA lista vonatkozó adatait.

A „Diétázzon a Vitanormával!” egészségre vonatkozó állítás és képi megjelenítés értékelése

91. A „Diétázzon a Vitanormával” állításokat tartalmazó kereskedelmi kommunikációk kapcsán kiemelő, hogy azok kizárólag a spenót jótékony hatásaira vonatkozóan tartalmaznak leírásokat ezért a fogyasztó alappal gondolhatta, hogy a „Diétázzon a Vitanormával” állítás a spenót testsúlycsökkentő hatására vonatkozik. A spenót testsúlycsökkenésre/diétára való alkalmasságát erősíti a kereskedelmi kommunikációban feltüntetett képi megjelenítés (egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható). A képi megjelenítés azt sugallja a fogyasztó számára, hogy a termék elfogyasztása révén jelentős testsúlycsökkentés érhető el annak spenót tartalma miatt.
92. A fentebb írtak szerint, sem a 432/2012/EK rendelet és így az „EU Register on nutrition and health claims” lista sem tartalmaz hivatalosan elfogadott állítást a spenót összetevő vonatkozásában. Ennek alapján nem jogszerű a „Diétázzon a Vitanormával!” állítás az alkalmazott képpel együtt a spenóttal összefüggésben, illetve annak a kereskedelmi kommunikációkon való feltüntetése.
93. A Blikk Napilapban szereplő hirdetések¹⁷ kapcsán megállapítható, hogy a doboz oldalán olvasható felirat alapján a fogyasztó esetlegesen asszociálhatott a spenótól kívül a króm és articsóka jótékony hatására is. Ugyanakkor a articsóka kapcsán sem a 432/2012/EK rendelet és így az „EU Register on nutrition and health claims” lista sem tartalmaz engedélyezett állítást.

A króm kapcsán viszont megállapítható, bár tartalmaz a 432/2012/EK rendelet mellékletet a króm vonatkozásában elfogadott állításokat, melyek a jelen előzetes álláspont 86. pontjában ismertetésre kerültek, de ezen állítások a króm esetében nem a testsúlycsökkentésre vonatkoznak hanem a króm vércukorszint fenntartásában játszott szerepével, illetve a makroanyagok normál anyagcseréjében betöltött szerepével kapcsolatosak. Az előbbieket alapján tehát szintén nem jogszerű a „Diétázzon a Vitanormával!” állítás kereskedelmi kommunikációkon való feltüntetése a Blikk Napilapban közzétett hirdetés esetén sem a spenót, sem az articsóka, sem a króm esetében.

Ezzel kapcsolatban utal az eljáró versenytanács arra, hogy az eljárás alá vont álláspontja szerint a krómnak „a makroanyagok normál anyagcseréjében betöltött szerepe” idézi elő a fogyást, azonban ennek bizonyítékát nem adta elő és az articsóka vonatkozásában is csak állítást közölt, (mely szerint az articsóka támogatja a súlycsökkenést és egyben méregtelenít). Megfelelő mennyiségi adatok nélkül viszont nem értékelhető az az állítás, hogy ezek az anyagok benne vannak a spenót kapszula összetevői között, Egyebekben pedig az eljárás alá vont nem igazolta azt sem, hogy mindentől függetlenül az érintett termék a megfelelő mértékű króm-forrás lenne.

94. A televíziós reklám képi megjelenítése (egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható) kapcsán a fogyasztó egyértelműen a képbe „beúszó” spenót kapszula testsúlycsökkentő hatására asszociál. Ezen megközelítést támogatja, hogy például az általános versenytanácsi gyakorlatot tükröző Vj/37-55/2013. számú eljárásában hozott határozatában az eljáró versenytanács a kereskedelmi kommunikációban alkalmazott képi megjelenítést a tiltott állítás megerősítő elemeként értékelte.
95. Az EK-R 2. cikk (2) bekezdésének 1. pontja szerint az állítás olyan közlés vagy ábrázolás – beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját – amely a közösségi és nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik.

¹⁷ Vj/083-3/2014 számon átemelt iratok között a két szöveges és egy rövid hirdetés

96. Az EK-R 2. cikk (2) bekezdésének 5. pontja szerint egészségre vonatkozó állítás bármely olyan állítás, mely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.
97. Az EK-R IV. fejezet 13. cikk (Egészségre vonatkozó állítások, amelyek nem a betegségek kockázatának csökkentésével, illetve a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatosak) (1) bekezdése szerint az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:
- a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy
 - b) pszichés állapot és magatartás; vagy
 - c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, *a fogyás vagy testtömegkontroll*, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15-19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben:
 - i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak; és
 - ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.
98. Az EK-R előírásaival összhangban az eljárás alá vont által a „Vitanorma” megnevezésű étrend-kiegészítő termék népszerűsítésére alkalmazott (a honlap kivételével) valamennyi kereskedelmi kommunikációban feltüntetett képi megjelenítés a testsúlycsökkentésre / diétára vonatkozó állítás megerősítésére szolgál azzal, hogy a televíziós reklám képi megjelenésében is jogsértő, hiszen azt sugallja, hogy a spenót, articsókával és krómmal együttesen fogyást eredményez. Ezen túlmenően a televíziós reklám a „zöld diéta szerelmeseiről” szól, akik a diétával testsúly csökkenést érnek el.
99. Az Éltv. 10. §-a (2) bekezdés b) pontja szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik.
100. Az eljárás alá vont fentiekre tekintettel megsértette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját, valamint az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

Jogkövetkezmények alkalmazása

101. Az eljáró versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tpv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményben foglaltaknak megfelelően meghatározva. Az eljáró versenytanács nem látta indokoltnak az eltiltást, mint szankciót alkalmazni, mivel az eljárás alá vont önként felhagyott a jogsértő kereskedelmi gyakorlatával.
102. Az eljáró versenytanács a bírság összegének megállapítása során a kereskedelmi kommunikáció összegéből indult ki, mely a vizsgálattal érintett időszakban [üzleti titok] Ft volt.¹⁸ Az eljáró versenytanács külön értékelt a gyógyhatás állítást tartalmazó kommunikációkat, amelyek összesen három alkalommal jelentek meg az írott sajtóban (Blikk napilapban). Ezzel kapcsolatosan az eljáró versenytanács a teljes bírság 50%-át szabta ki,

¹⁸ Vj/083-002/2014. sz. irat 3. pont és 1. sz. melléklet.

míg az ugyancsak külön értékelt egészségre ható állításokkal kapcsolatban összesen ugyancsak a teljes bírság 50% határozta meg, figyelemmel arra, hogy azok a televízióban és a napilapban többször, valamint a honlapon folyamatosan megjelentek.

103. Súlyosító körülményként vette figyelembe az eljáró versenytanács

- nagyobb súllyal, hogy a jogsértéssel érintett termék bizalmi jellegű,
- nagyobb súllyal, hogy a kereskedelmi kommunikációval megcélzott fogyasztói kör egy része sérülékeny csoportot képez,
- nagyobb súllyal annak tényét, hogy az étrend-kiegészítőknek, élelmiszereknek gyógyhatást, egészségre gyakorolt hatást tulajdonító kereskedelmi kommunikációkkal kapcsolatban a GVH számos eljárást folytatott, így a Versenytanács következetes gyakorlata a Versenytanács határozataiból megismerhető,
- nagyobb súllyal, hogy az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.

104. Enyhítő körülményként vette figyelembe az eljáró versenytanács

- annak tényét, hogy az eljárás alá vont vállalkozás kisszámú kereskedelmi kommunikációt tett közzé,
- annak tényét, hogy az eljárás alá vont vállalkozás egy fajta kereskedelmi kommunikációban tulajdonított a vizsgálattal érintett terméknek gyógyhatást,
- hogy az eljárás alá vont vállalkozás az első kifogás után a termék gyártását, forgalmazását és minden reklámozását (beleértve a saját honlapját is) leállította.

105. Az eljáró versenytanács nem tudta figyelembe venni bírság enyhítő körülményként azt, hogy az eljárás alá vont vállalkozás az eljárás során együttműködést tanúsított, mivel ez törvényen alapuló kötelezettsége az ügyfélnek. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy ennek elmaradása viszont az eljárás alá vont terhére lenne értékelhető.

106. Az a tény, hogy a cég regisztrálva van a NÉBIH-nél és minden felügyeleti díjat megfizetett, valamint, hogy más által is alkalmazott állításokat használt, ugyancsak nem volt enyhítő körülményként figyelembe vehető, mivel a regisztráció és a díj fizetés kötelező, míg a jogellenesen alkalmazott állítások jogsértő jellegét nem csökkentti az a tény, hogy mások is alkalmazzák azokat.

107. Azt sem lehet az eljárás alá vont javára értékelni a bírság kiszabás körében, hogy korábban semmilyen versenyjogi jogsértést nem követett el, vele szemben versenyfelügyeleti eljárás nem folyt. A Versenytanács állandó gyakorlata értelmében ugyanis ez csupán egy megdönthető vélelem, mert az a tény, hogy nem indult ellene versenyfelügyeleti eljárás nem azt bizonyítja, hogy mindig betartotta a versenyjogi szabályokat, hanem csupán a azt a tény, hogy eljárás nem folyt ellene.

108. Végezetül az eljáró versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget megvizsgálta abból a szempontból is, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e és hogy nem haladja-e meg a törvényi maximumot.

Ezzel kapcsolatban értékelte az eljáró versenytanács azt a kérelmet is, hogy a bírság megfizetése sére részletfizetést engedélyezze. Ennek alkalmazására azonban azért nem került sor, mert az alacsony összegűnek tekinthető bírság megfizetése elvárható az eljárás alá vont vállalkozástól figyelemmel az ismert forgalmi adataira.

IX.

Egyéb kérdések

109. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő.
110. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. §-ának (2) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.
111. A bírságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő
- az eljárás alá vont neve,
 - a versenyfelügyeleti eljárás száma,
 - a befizetés jogcíme (bírság).
112. A Tpv. 44. §-a alapján a Ket. versenyfelügyeleti eljárásra is irányadó 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
113. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
114. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását. A Versenytanács tájékoztatja a kötelezetteket, hogy a Tpv. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.
115. Az eljárást befejező döntést a Tpv. 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő az ügyintézési határidőbe nem számít be.
116. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2015. május 4.

dr. Berki Ádám s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanácsstag

dr. Miskolczi Bodnár Péter s.k.
versenytanácsstag

1. számú melléklet: Kereskedelmi kommunikáció

Blikk Napilap
<p>Vitanorma</p> <p>Diétázzon a vitanormával!</p> <p>Spenót kapszula articsóka kivonattal és krómmal</p> <p><u>Képi megjelenítés:</u> egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható</p>
Blikk Napilap – Popeye kedvence!
<p>A spenót vagy a paraj ismert és gyakori kultúrnövény, a házi veteményes kertek gyakori levélzöldsége. E smaragdzöld színű zöldségnövényünk több tápanyagot tartalmaz, mint sok más élelmiszer. A szezonja májustól októberig tart, de mivel jól fagasztható és feldolgozható, így egész évben hozzáférhető, fogyasztható. A legkellemesebb íze és legnagyobb ásványi anyag tartalma azonban a tavaszi és az őszi hónapokban van. Élettani jelentősége a magas vitamin, ásványi só és nyomelem tartalmában keresendő. Spenót kitűnő forrása a következő anyagoknak: K-vitamin, A-vitamin, mangán-, folsav, magnézium, vas, C-vitamin, B2-vitamin, kalcium-, kálium-, és B6-vitamin, élelmi rostok, réz, növényi fehérjék, foszfor, cink és E-vitamin. Ezen kívül ismert forrása az omega-3 zsírsavaknak, niacinnak és szelénnek.</p> <p>Az ásványi sók közül kiemelkedik magnézium-, a kálium- és a kalciumtartalma, viszont foszforból az átlagosnál kevesebbet tartalmaz. Ezek a tulajdonságai a csontképzésben nagy jelentőséggel bírnak. nyersrosttartalma 0,6% körül ingadozik, mennyiségét és környezeti tényezők számottevően befolyásolják, ennek csaknem a fele jól emészthető. A vitaminok közül az A- és C-vitamin-tartalma nagy, bár az utóbbi nagy része főzéskor elbomlik.</p> <p><u>Képi megjelenítés:</u> egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható</p> <p>Diétázzon a vitanormával!</p> <p>Spenót kapszula articsóka kivonattal és krómmal</p>
Blikk Napilap – Zöld diéta!
<p>Diétázzon a vitanormával!</p> <p>Spenót kapszula articsóka kivonattal és krómmal</p> <p>Egyes források szerint DNy-Ázsia területéről ered, „perzsa fű” néven már a 8-9. században ismert volt. A közel-keleten már széles körben termesztett és fogyasztott növény volt, amikor a XI. században megjelent Európában. Magyarországon először Szikszai Fabricius Balázs Nomeclaturájában (1590) találunk rá utalást egy spinácز nevű levélzöld formájában. Ma a világ legnagyobb spenótermesztője az Egyesült Államok és Hollandia.</p> <p>Miért is fontos spenótot enni?</p> <p>Kutatások szerint a spenót levelében 13 különböző flavonoid található. Több kísérletben alkalmaztak spenótkivonatokat különböző daganatos sejtek kezelésére és bebizonyították, hogy a spenót kivonatai lassítják a gyomorrák sejtek sejtosztódását. A 80-as években New England-ben a mellrák és a spenótfogyasztás közötti összefüggést keresték egy kísérletben.</p> <p>A rendszeres parajt fogyasztó nők között kimutathatóan alacsonyabb volt a mellrák előfordulásának aránya.</p> <p>A spenót, mint a legtöbb zöldség, nagyon gazdag élelmi rostokban, amelyek átmoassák a bélrendszert, megszabadítanak a lerakódott salakanyagoktól, így nem csak az anyagcserét teszik gyorsabbá és hatékonyabbá, de a puffadást is megszüntethetik. A spenót nagyon gazdag magnéziumban és kalciumban, ez a két ásványi anyag pedig egyaránt elengedhetetlen ahhoz, hogy a szervezeted természetes zsírbontó üzeme megfelelően működjön. Mivel jócskán akad benne foszfor is, a spenót segít lebontani a szénhidrátokat, hogy a kiegyensúlyozott étrend mellett könnyebben beindítsd a fogyást.</p> <p><u>Képi megjelenítés:</u> egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható</p>
<p>Honlap: http://www.vitanorma.hu/webaruhaz/spenot-kapszula-articsoka-kivonattal-es-krommal/</p>
<p>A spenót lúgosít, így gátolhatja a szervezet elsavasodását, ezzel serkentheti az emésztésünket. Hatását akkor</p>

fejt ki legintenzívebben, ha nem főzve, hanem nyersen vagy szárított formában fogyasztjuk. A spenót, vagy más néven paraj kitűnő K-vitamin-, A-vitamin-, mangán-, folsav-, magnézium-, vas-, C-vitamin-, B2-vitamin-, kalcium-, kálium- és B6-vitamin- forrás, magas rosttartalmának köszönhetően pedig felgyorsítja, sőt, meg is változtatja az anyagcserét, ezért a **spenódiétával eredményes és tartós fogyást érhetünk el.**

Televíziós reklám

Vitanorma

Spenótkapszula

A zöld diéta szerelmeseinek

Képi megjelenítés: egy nő karcsú dereka és egy attól elálló, több számmal nagyobb farmernadrág dereka látható

2. számú melléklet: Árbevételi és kommunikációs költség adatok.

Az előző évi nettó árbevétel:

Az Aniba-net Kft. 2013. évi nettó árbevétele az éves beszámoló alapján 326 409 000 Ft millió Ft volt.¹⁹

A jogsértő kereskedelmi gyakorlatból származó nettó árbevétel:

Az Aniba-net Kft.-nek a Vitanorma Spenót kapszula termék értékesítéséből a vizsgált időszakban mindösszesen [üzleti titok] Ft nettó árbevétele származott.

A jogsértő kereskedelmi gyakorlatból származó nettó árbevétel adatait, 2014 májusától havi bontásban az alábbi táblázat tartalmazza.

Időszak	Értékesített mennyiség(db)	Nettó Árbevétel (Ft)
2014. május	[üzleti titok]	[üzleti titok]
2014. június	[üzleti titok]	[üzleti titok]
2014. július	[üzleti titok]	[üzleti titok]
2014. augusztus	[üzleti titok]	[üzleti titok]
2014. szeptember	[üzleti titok]	[üzleti titok]
2014. október	[üzleti titok]	[üzleti titok]
2014. november	[üzleti titok]	[üzleti titok]
Összesen:	[üzleti titok]	[üzleti titok]

Kommunikációs eszközök költségei, gyakorlat elterjedtsége

Az Aniba-net Kft. [üzleti titok] forintot fordított az általa forgalmazott Vitanorma Spenót kapszula termék népszerűsítésére szolgáló kommunikációs eszközök előállítására és terjesztésére a vizsgált időszak alatt.²⁰

Kereskedelmi kommunikációs eszköz	Kereskedelmi kommunikáció előállítására fordított összeg	A számla dátuma és összege
Televíziós reklám	[üzleti titok] Ft	2014. 07.07. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft 2014. 06.10. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft

¹⁹ Vj/83-4/2014. számú feljegyzés tartalmazza a vállalkozás eredménykimutatását.

²⁰ Vj/83-2/2014. számú irat 3. pontja és 1. számú melléklete tartalmazza.

		2014. 06.10. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
Nyomtatott sajtó	[üzleti titok] Ft	2014. 05.29. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 05.31. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.03. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.05. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.07. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.10. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.12. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.14. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.17. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.19. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.24. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 06.26. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 07.01. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 07.03. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
		2014. 07.08. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft
2014. 07.10. napján kiállított számla: [üzleti titok] Ft		
Összesen:	[üzleti titok] Ft	[üzleti titok] Ft